EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

آداب الخلاء وأذكاره

Ādāb al-Khalā’ wa-Adhkāruh

BUNELE MANIERE ȘI POMENIRILE LA TOALETĂ

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Bunele maniere și pomenirile la folosirea toaletei

آداب الخلاء وأذكاره

Ādāb al-Khalāʾ wa-Adhkāruh

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: آداب الخلاء وأذكاره
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, Ādāb al-Khalāʾ wa-Adhkāruh, Dār al-Maḥajjah.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Bunele maniere și pomenirile la folosirea toaletei

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Sunnah cea luminoasă a arătat bunele maniere pe care musulmanul trebuie să le respecte când intră în toaletă, când își face nevoile și când iese. Sunt numeroase maniere care arată desăvârșirea și deplinătatea acestei legislații binecuvântate. Fără îndoială, musulmanul se bucură nespus de ele, pentru frumusețea lor desăvârșită în privința purificării, curățeniei, îndepărtării murdăriei și curățirii sufletești. Ele sunt, într-adevăr, un motiv de mândrie pentru musulman. Și ce motiv vrednic de cinste!

Imamul Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său de la Salmān al-Fārisī, Allah să fie mulțumit de el, că i s-a spus: „[Profetul vostru] v-a învățat orice, până și cum să vă faceți nevoile!" El a răspuns:

أجل، لقد نهانا أن نستقبل القبلة لغائط أو بول، أو أن نستنجي باليمين، أو أن نستنجي بأقل من ثلاثة أحجار، أو أن نستنجي برجيع أو عظم

„Da! El ne-a oprit să stăm cu fața spre qiblah, direcția rugăciunii, când ne facem nevoile mari sau urinăm, să ne curățăm cu mâna dreaptă, să ne curățăm cu mai puțin de trei pietre sau să ne curățăm cu bălegar ori cu un os."[1]

Într-o altă formulare a acestui hadith, relatată tot de Muslim, Salmān, Allah să fie mulțumit de el, a spus:

قال لنا المشركون: إني أرى صاحبكم يعلمكم حتى يعلمكم الخراءة، فقال: أجل، إنه نهانا أن يستنجي أحدنا بيمينه، أو يستقبل القبلة، ونهى عن الروث والعظم، وقال: لا يستنجي أحدكم بدون ثلاثة أحجار

„Politeiștii ne-au spus: «Văd că tovarășul vostru vă învață până și cum să vă faceți nevoile!» El a răspuns: «Da! El ne-a oprit să ne curățăm cu mâna dreaptă sau să stăm cu fața spre qiblah. Ne-a interzis să folosim bălegarul și osul și a spus: ‹Niciunul dintre voi să nu se curețe cu mai puțin de trei pietre.›»"[2]

1 Ṣaḥīḥ Muslim (262).

2 Ṣaḥīḥ Muslim (262).

Acești politeiști au vrut să îi critice pe companioni, Allah să fie mulțumit de ei, pentru învățăturile din religia lor despre felul în care își fac nevoile. Au spus în batjocură: *„V-a învățat orice, până și cum să vă faceți nevoile!"* Salmān al-Fārisī, Allah să fie mulțumit de el, le-a răspuns, le-a respins critica și le-a spulberat batjocura. Cu deplină mândrie și demnitate, el a spus: *„Da!"* — adică: *„Da, ne-a învățat aceasta și ne mândrim cu acest lucru."* Apoi a început să le înșire, cu mândrie, câteva dintre manierele nobile și învățăturile binecuvântate aduse de Sunnah în această privință. Sunt, cu adevărat, învățături binecuvântate, pe care nu le cunosc aceștia și cei asemenea lor, care sunt precum vitele. Le cunosc numai cei cărora Allah le-a dăruit izbânda și pe care i-a călăuzit spre această religie dreaptă. Laudă lui Allah pentru că ne-a călăuzit și mulțumire Lui pentru ceea ce ne-a dăruit!

În cele ce urmează, ne vom opri asupra câtorva dintre aceste maniere.

Mai întâi, la intrarea în toaletă, musulmanului îi este recomandat să spună: „Bismillāh. Allāhumma innī aʿūdhu bika mina l-khubuthi wa-l-khabāʾith" — „În numele lui Allah. O, Allah, caut adăpost la Tine de răul djinnilor și al djinnelor." În cele două Ṣaḥīḥ-uri este stabilită relatarea lui Anas ibn Mālik, care a spus:

كان النبي صلى الله عليه وسلم إذا دخل الخلاء قال: اللهم

إني أعوذ بك من الخبث والخبائث

„Când intra în toaletă, Profetul ﷺ spunea: «O, Allah, caut adăpost la Tine de răul djinnilor și al djinnelor.»"[3]

Al-khubuth este pluralul lui khabīth, *„cel rău"*, iar al-khabāʾith este pluralul lui khabīthah, *„cea rea"*. În unele căi de transmitere ale hadithului este menționată și basmalah la început.

3 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (142) și Ṣaḥīḥ Muslim (375).

Ibn Ḥajar, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Al-ʿUmarī a relatat acest hadith pe calea lui ʿAbd al-ʿAzīz ibn al-Mukhtār, de la ʿAbd al-ʿAzīz ibn Ṣuhayb, în forma unei porunci: «Când intrați în toaletă, spuneți: În numele lui Allah, caut adăpost la Allah de răul djinnilor și al djinnelor.» Lanțul său de transmitere îndeplinește condițiile lui Muslim."[4]

Aceasta este susținută de ceea ce Ibn Mājah și alții au relatat de la ʿAlī, atribuind Profetului ﷺ:

ستر ما بين الجن وعورات بني آدم إذا دخل الخلاء أن يقول: بسم الله

„Ceea ce pune un văl între djinni și părțile intime ale fiilor lui Adam, atunci când unul dintre ei intră în toaletă, este să spună: «În numele lui Allah.»"

Este un hadith autentic prin ansamblul căilor sale de transmitere.[5]

Când se află în călătorie și merge să își facă nevoile, se cuvine să se îndepărteze până când nu mai poate fi văzut de însoțitorii săi. Abū Dāwūd a relatat de la al-Mughīrah ibn Shuʿbah:

أن النبي ﷺ كان إذا أراد البراز انطلق حتى لا يراه أحد

„Când Profetul ﷺ voia să își facă nevoile, se îndepărta până când nu îl mai vedea nimeni."[6]

4 Fatḥ al-Bārī (1/244).

5 Sunan Ibn Mājah (297). A se vedea: al-Albānī, Irwāʾ al-Ghalīl (1/87–90).

6 Sunan Abī Dāwūd (2). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd (2).

Face parte din Sunnah să nu își ridice haina până când nu se apropie de pământ. Abū Dāwūd a relatat de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său:

أن النبي ﷺ كان إذا أراد حاجة لا يرفع ثوبه حتى يدنو من الأرض

„Când Profetul ﷺ voia să își facă nevoile, nu își ridica haina până când nu se apropia de pământ."[7]

Face parte din Sunnah să se ascundă de privirile oamenilor. În Ṣaḥīḥ Muslim este relatat de la ʿAbd Allāh ibn Jaʿfar, care a spus:

كان أحب ما استتر به رسول الله ﷺ لحاجته هدف أو حائش نخل

„Ceea ce Trimisului lui Allah ﷺ îi plăcea cel mai mult să folosească drept paravan când își făcea nevoile era ceva înălțat sau un pâlc de curmali."[8]

7 Sunan Abī Dāwūd (14). Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1071).

8 Ṣaḥīḥ Muslim (342).

Bunele maniere cer să nu urineze pe drumul oamenilor. În Ṣaḥīḥ Muslim este relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

اتقوا اللعانين. قالوا: وما اللعانان يا رسول الله؟ قال: الذي يتخلى في طريق الناس أو ظلهم

„Feriți-vă de cele două lucruri care atrag blestemul!" Ei au întrebat: „Care sunt cele două lucruri care atrag blestemul, o, Trimis al lui Allah?" El a spus: „A-ți face nevoile pe drumul oamenilor sau în locul unde stau ei la umbră."[9]

Abū Dāwūd a relatat în Sunan-ul său de la Muʿādh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

اتقوا الملاعن الثلاثة: البراز في الموارد، وقارعة الطريق، والظل

„Feriți-vă de cele trei lucruri care atrag blestemul: a-ți face nevoile în locurile de acces la apă, în mijlocul drumului și la umbră."[10]

Al-mawārid înseamnă căile de acces la apă.

Când își face nevoile mari sau urinează, musulmanul nu trebuie să stea cu fața spre qiblah și nici cu spatele spre ea, din respect pentru aceasta. De asemenea, să nu se curețe cu mâna dreaptă. Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

9 Ṣaḥīḥ Muslim (269).

10 Sunan Abī Dāwūd (26). Al-Albānī l-a declarat ḥasan în Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd (21).

إنما أنا لكم بمنزلة الوالد أعلمكم، فإذا أتى أحدكم الغائط فلا يستقبل القبلة ولا يستدبرها، ولا يستطب بيمينه، وكان يأمر بثلاثة أحجار وينهى عن الروث

„Eu sunt pentru voi asemenea unui părinte care vă învață. Când unul dintre voi merge să își facă nevoile, să nu stea cu fața spre qiblah și nici cu spatele spre ea și să nu se curețe cu mâna dreaptă." El poruncea să fie folosite trei pietre și interzicea folosirea bălegarului.[11]

Meditează la câtă grijă deplină, atenție frumoasă și îndrumare desăvârșită cuprind cuvintele sale ﷺ: *„Eu sunt pentru voi asemenea unui părinte care vă învață."*

Dacă se curăță cu pietre după ce își face nevoile, să nu folosească mai puțin de trei, căci astfel curățirea este deplină. Nu este nicio problemă să folosească ceva care ține locul pietrelor, precum șervețelele sau alte lucruri asemănătoare. Se poate curăța și cu apă, ceea ce este mai bine. În cele două Ṣaḥīḥ-uri, Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

كان رسول الله ﷺ إذا خرج لحاجته أجيء أنا وغلام معنا إداوة من ماء، يعني يستنجي به

„Când Trimisul lui Allah ﷺ ieșea să își facă nevoile, eu și un băiat veneam cu un vas cu apă" — adică pentru ca el să se curețe cu ea.[12]

11 Sunan Abī Dāwūd (8). Al-Albānī l-a declarat ḥasan în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (2346).
12 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (150) și Ṣaḥīḥ Muslim (271).

Musulmanul trebuie să se ferească, atunci când își face nevoile, ca stropii de urină să îi atingă trupul sau hainele. Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a relatat:

مر رسول الله ﷺ على قبرين، فقال: أما إنهما ليعذبان، وما يعذبان في كبير، أما أحدهما فكان يمشي بالنميمة، وأما الآخر فكان لا يستتر من بوله

„Trimisul lui Allah ﷺ a trecut pe lângă două morminte și a spus: «Ei sunt pedepsiți, iar lucrul pentru care sunt pedepsiți nu era greu de evitat. Unul dintre ei umbla cu vorbe ca să dezbine oamenii, iar celălalt nu se ferea de urina sa.»"

Într-o altă formulare: „Nu se ferea de urină" sau „nu se păzea de urină".[13]

Musulmanului nu îi este îngăduit să vorbească în timp ce își face nevoile și nici să se ocupe atunci cu pomenirea lui Allah și cu rugi. În Ṣaḥīḥ Muslim, Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a relatat:

أن رجلا مر ورسول الله ﷺ يبول، فسلم عليه، فلم يرد عليه

„Un bărbat a trecut pe lângă Trimisul lui Allah ﷺ în timp ce acesta urina și l-a salutat, dar el nu i-a răspuns."[14]

Hadithul arată că musulmanul nu trebuie să vorbească în timp ce își face nevoile, deoarece Profetul ﷺ nu i-a răspuns deloc acelui bărbat. De asemenea, să nu se ocupe cu pomenirea lui

13 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (1361) și Ṣaḥīḥ Muslim (292).

14 Ṣaḥīḥ Muslim (370).

Allah și cu rugi. Salutul de pace este pomenire și rugă, iar Profetul ﷺ nu i-a răspuns acestui musulman la salut.

Acestea sunt câteva dintre marile maniere legate de împlinirea nevoilor fiziologice, la care Islamul ne-a îndemnat și pe care legislația le-a încurajat. Ele arată desăvârșirea, frumusețea și noblețea acestei religii.

La ieșirea din toaletă, musulmanului îi este recomandat să spună „Ghufrānak" — „Îți cer iertare." Imamul Aḥmad și autorii cărților Sunan au relatat de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, care a spus:

كان النبي ﷺ إذا خرج من الخلاء قال: غفرانك

„Când ieșea din toaletă, Profetul ﷺ spunea: «Îți cer iertare.»"[15]

Despre sensul cuvintelor „Ghufrānak" în această împrejurare s-a spus: „Temându-se că nu a împlinit cum se cuvine mulțumirea pentru această mare binefacere — că Allah l-a hrănit, apoi i-a îngăduit să digere hrana și i-a ușurat eliminarea ei —, a văzut că mulțumirea sa nu se ridică la înălțimea acestei binefaceri și a compensat aceasta prin cererea de iertare."[16]

O, Allah, iartă-ne păcatele și ajută-ne să Te ascultăm, o, Posesor al Măreției și al Generozității!

15 Al-Musnad (6/155), Sunan Abī Dāwūd (30), Sunan al-Tirmidhī (7) și Sunan Ibn Mājah (300). Al-Albānī l-a declarat ḥasan în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (4707).

16 A se vedea: Ibn ʿAllān, al-Futūḥāt al-Rabbāniyyah (1/401).

ĀDĀB AL-KHALĀʾ WA-ADHKĀRUH

CURĂȚENIE ȘI BUNE MANIERE

Îndrumări din Sunnah pentru purificare, curățenie și demnitate.

Shaykh ʿAbd al-Razzāq al-Badr prezintă manierele și pomenirile legate de folosirea toaletei, însoțite de dovezile lor și de explicații folositoare.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro